

CRÒNICA D'UNA JORNADA: CONSTRUINT UN #NOUPAÍS **LES ADMINISTRACIONS PÚBLIQUES DE LA REPÚBLICA CATALANA**

Dissabte, 22 de febrer de 2014

En Jordi Foz, president de la comissió sectorial d'Administracions Públiques i Justícia d'Esquerra Republicana, és l'encarregat de presentar la jornada. La construcció d'un nou estat és una oportunitat única per crear una Administració de bell nou, tot i també és cert que no hi ha cap garantia que el procés comporti per si sol tenir una administració pública millor. Senzillament és una oportunitat que no podem desaproveitar per pensar entre tots quina administració pública volem. Aquesta jornada s'emmarca en una campanya per reflexionar amb la societat civil quin país volem construir. Esquerra Republicana està convençuda que podem construir un país molt millor i per això es vol construir-lo reflexionant amb tothom. Per fer-ho és molt important tenir la mirada des de fora de l'administració pública però amb persones que hagin reflexionat sobre l'administració pública, aquesta és la voluntat de la tercera taula de la jornada. Abans tindran lloc dues taules, una de Govern obert en el que es vol reflexionar sobre com construir una administració republicana que doni poder als funcionaris a través de la virtut cívica i alhora deures i responsabilitats, i d'altra banda, una altra sobre els nivells d'organització territorial, que ha de ser més propera al ciutadà i més simple. I per començar una ponència que doni una visió més global i acadèmica.

Quines administracions públiques hauríem de construir?

Per fer la ponència inicial, es compta amb la presència d'en Carles Ramió, catedràtic de Ciència Política i de l'Administració per la UPF. Per començar a desglossar el model, primerament exposa dos eixos a tenir en compte a l'hora de desplegar-lo: dreta/esquerra i sobiranisme/unionisme. En l'eix social Esquerra Republicana s'enquadra en l'esquerra. A parer seu, fer una política d'esquerres en relació a l'Administració Pública és difícil i té dificultats. Fent un paral·lelisme, en l'àmbit de la política econòmica, l'esquerra sempre ho té més difícil per fer polítiques pròpies. Què és una política d'esquerra en relació a l'Administració Pública? En general, la dreta intenta reduir-la a la mínima expressió, en canvi l'esquerra defensa el caràcter públic en el marc d'un estat europeu del benestar. Per l'esquerra, cal defensar una Administració Pública forta i potent per aconseguir la màxima equitat social, convivència, cohesió social, solidaritat... Primer, per a fer-ho efectiu, s'ha de lluitar per una Administració Pública moderna i prestigiada socialment, sostenible a nivell econòmic i legitimada amb la complicitat de la ciutadania. En segon lloc, sovint l'esquerra confon la institució amb els col·lectius de la institució. Per exemple, quan es parla amb la universitat es parla amb el col·lectiu de professors, establint un diàleg de caràcter corporatiu. I tercer, la institució pública com a organització. Una bona política d'esquerra és no fer polítiques d'esquerres, es a dir, els criteris han de ser estrictament tècnics. Per exemple, algunes regions fan servir l'Administració Pública per fer polítiques socials, com ara contractar personal (Extremadura, Canàries, Andalusia...), les quals tenen molt personal amb baixa qualificació. Un altre exemple, en un moment de retallades, la baixada de les retribucions va en contra de l'Administració perquè genera desmotivació, encara que a vegades no hi hagi més remei que fer-ho, una pràctica que resulta molt dolorosa, especialment per l'esquerra. Per exemple, retallar als alts funcionaris enlloc dels nivells baixos no és una política d'esquerres encertada, perquè es dona la paradoxa que els alts funcionaris cobren menys que en el sector privat mentre que els baixos cobren més que al sector privat. Hi ha una distorsió tècnica. L'altre eix és el sobiranisme/unionisme. La hipòtesi de partida és que es parteix de l'axioma que quan tinguem la independència i la capacitat d'auto-governar-nos tot funcionarà molt millor. En part és cert perquè tenim unes qualitats més robustes, com a societat civil per exemple, però no

necessàriament ha de ser així. Malgrat tenir competències en administració encara amb l'autonomia no s'ha innovat. Sí que, en general, els governs locals estan millor que a la resta d'Espanya, però en canvi la Generalitat de Catalunya ha estat una administració molt mediocre, sense cap diferència amb les administracions de l'Estat. En els rànquings, la Generalitat és de les pitjors, des d'un punt de vista organitzatiu i administratiu. Ens hem d'aplicar l'autocrítica si el que volem és millorar. Hi han amplis espais d'autonomia en el que es pot fer el 90% dels que proposen els experts per millorar l'administració, i en canvi no s'ha fet. A l'Administració Pública s'ha de partir de la modèstia i l'autocrítica. Tot plegat, per edificar una Espanya bis no val la pena posar-s'hi. Què hem de fer per una Administració Pública com a país? La primera mesura, o mesures, no serien organitzatives sinó institucionals. Primer, hem de diferenciar entre organització i administració. Estem obsessionats en la millora de les administracions perquè siguin més eficients i donar millor serveis públics. Això és erroni. Per exemple, en alguna ocasió s'ha dit que l'Ajuntament de Barcelona és una empresa de serveis. Això no és cert, és una institució pública per la desenvolupament humà en tots els nivells i després és organització que dona serveis. Per exemple, en el tràmits per obrir una empresa, un empresari hi invertirà si troba institucions públiques sòlides, serioses i que no canviaran les regles del joc, i no en funció de quan temps li costa aconseguir una llicència. Per tant, és un tema de valors. I això s'ha de fer a través processos de selecció que donin fortalesa. EN una ocasió, el conseller de Governació, Joan Carretero, va dir que la Generalitat no és una institució perquè només té normes però en canvi no té regles del joc comunes i valors. Cada departament va a la seva, no hi ha regles comunes ni valors compartits. Tenim la dèria d'una direcció pública professional. L'Administració Pública ha de ser legitimada socialment i es creia que això s'aconseguia amb uns serveis públics de qualitat. Això s'ha aconseguit, donar uns serveis públics de qualitat. Un miracle ibèric! A pesar d'això la societat estima l'Administració, perquè és una societat una mica malalta, una societat buròfona, odia als funcionaris públics. Perquè la societat no s'estima l'Administració? Què hem fet malament els darrers 30 o 40 anys en relació als països del voltant? Doncs, no hem sigut transparents a diferència de països europeus. Catalunya no tenia una llei de Transparència, igual que Xipre, Malta i el Vaticà. Respecte l'accés a la informació, no tenim sistemes sofisticats de rendiment de comptes, fonamentalment econòmic, el ciutadà vols saber en que es gasta fins a l'últim euro. Tot allò que pot comportar complicitat amb la societat no s'ha fet, així s'entén que els ciutadans no se l'estimin. No es veu com es prenen les decisions i com es gasten els diners, ens amaguem darrera la cortina per prendre les decisions, hi ha la percepció que som clientelars (és cert) i corruptes (no és cert). Són injustes aquestes imputacions. Per tot això, hauríem de dedicar els màxims esforços, de cara al nou estat, a les grans institucions: un banc central, agències reguladores, agència tributària, justícia, diplomàcia i comerç exterior. Tot això ja s'està treballant una mica però de forma totalment caòtica, perquè no hi ha unes bases de futur. El cos diplomàtic per exemple, no hi ha un model de disseny de com es vol fer un model públic de l'Administració. I cadascú ho fa a la seva manera. S'ha de treballar amb criteri, a nivell estrictament organitzatiu i de gestió. Es treballa per fer més elegant l'Administració, els partenariats públics, privats, l'externalització... En Carles Ramió reconeix que ell mateix és vist com un anti-externalització, però això no és cert, no està en contra l'externalització. Si volem un model d'Administració Pública de benestar és imprescindible una col·laboració pública/privada i més tenint en compte la complexitat d'arribar a tot arreu. En tot cas, s'ha d'estar en contra de la mala externalització, no de l'externalització en si mateixa. Tampoc és cert que sempre sigui més eficient el sector privat, depèn del cas. Tot seguit tracta de la intel·ligència institucional i organitzativa. Un àmbit funcional de futur és un àmbit funcional de gestió de la informació. Cada vegada tenim un Administració Pública més complexa, amb processos d'avaluació complexes. Fa falta un col·lectiu professional que ens porti intel·ligència de dades i d'informació, no tenim avui per avui ni les dades més bàsiques de caràcter econòmic. El polítics tenen la funció de fer power points, fer el model. Aquesta jornada per exemple és per fer power point. Després els funcionaris han de fer el word, en canvi l'excel el tenim totalment oblidat, necessitem més informació de dades. Actualment s'està

retallant de forma caòtica, el que retallem no té l'impacte previst perquè no tenim informació correcta. Per exemple, una retallada de 1 euro en benestar social pot comportar un increment de 3 euros en salut. Això intuïtivament ho tenim clar però no tenim dades per corroborar-ho. Un altre exemple, els mediadors locals fan una tasca important, amb mediació a tots els nivells. Però en el context de retallades la seva feina no és vista com a fonamental perquè és té la noció que és un servei de confort, d'aquesta manera es fotran persones al carrer i no es tindrà cap dada per argumentar el valor econòmic que aporten. Simplement es tracta de fer sumes i restes però amb una bona base. De cada 10 intervencions de mediació, quantes haurien acabat als jutjats? Quantes haurien acabat en un acte delictiu? Amb costos judicials i de presó... Per tant, la mediació també aporta estalvi econòmic. En resum, s'ha d'invertir en intel·ligència funcional. Respecte a la gestió de recursos humans, en una Administració Pública més petita que l'actual hi ha coses que podem fer tranquil·lament des del sector privat. Si volem canviar la gestió de l'Administració Pública, això es farà canviant la part de dalt del cervell, la direcció pública. Amb molts menys funcionaris i més laborals, però sobretot amb la política de recursos humans. Es parla molt d'avaluació i de compliment, és com un pastís de diferents pisos, però la base són els sistemes d'accés a la funció pública, que siguin meritocràtics de veritat, això influeix amb la qualitat de les administracions. Per exemple, la UPF figura entre les 16 universitats del món de les de menys de 50 anys, però de les de menys de 25 anys és la segona del món. Perquè surt tant bé en els rànquings? La única raó de l'èxit és un sistema brutalment meritocràtic en la selecció del professorat. Els millors són els únics que es queden.

Organització territorial de les administracions a la República Catalana

En el següent bloc, s'inicia la conferència sobre l'organització territorial. En Josep Maria Palau, membre de la sectorial d'Administracions Públiques, presenta la conferència enfocant-lo com un diàleg de cara a construir el futur model d'Esquerra Republicana, per contribuir a pensar el país que volem. Tenim un país demogràficament concentrat a l'entorn de Barcelona, i alhora s'ha d'estructurar una bona administració pública per la població que viu al territori. L'organització territorial afecta a totes les administracions públiques i ha d'evolucionar a un sistema dual de món local i el propi de la República Catalana, en el que s'ha de valorar quin ha de ser el nivell intermig. Actualment tenim molts nivells intermitjos amb poca eficiència i molt encorsatats per l'administració espanyola, i encara ho serà més amb la restrictiva nova llei local. To plegat, hi ha la sensació de necessitat de reforma, per això calen reflexions de com fer una administració global.

Tot seguit pren la paraula el Josep Rovira, professor de Dret Constitucional i Ciència Política de la UB i expert en organització territorial. A parer seu, amb l'actual marc, no hi ha possibilitat d'auto-organització i no hi ha altra possibilitat que la independència. Per això s'ha de justificar. Primer, hem de veure d'on venim, quines reformes es plantegen, el punt en que estem, i quin és el pilar per crear els nivells d'administració de la República Catalana. La seva primera afirmació és que la Constitució del 78 dibuixava un sistema d'organització territorial obert, a partir d'una lectura heterogènia i asimètrica en que les autonomies podien auto-organitzar-se. Òbviament, aquest sistema a ha anat laminant l'autogovern amb diferents vies. L'article 141 de la CE diu com s'organitza l'Estat, amb províncies que s'han de modificar amb llei orgànica, i el punt tercer que diu que es poden crear agrupacions de municipis diferents a la província. Això s'ha de posar en relació amb l'article 152 que diu que les autonomies poden crear agrupacions diferents a les províncies. Quin sentit tenen aquest articles? L'acadèmia diu que el 152 es refereix a les comunitats autònomes i el 141 exclusivament a l'Estat. Per tant, el disseny orgànic de l'organització territorial era un disseny poc clar, era un model no acabat, com en tants altres temes. Res feia preveure inicialment la lectura restrictiva en posterioritat. L'estatut del 79, a l'article 5, a l'apartat 4, diu que l'organització s'ha d'entendre sense perjudici de l'organització provincial. El professor Argullol, diu que s'ha d'entendre

en relació al 141 en que es poden crear altres agrupacions de municipis. Per tant, hi ha una escletxa. Els primers plantejaments de la Generalitat van en aquesta direcció. L'any 1980 es va fer la primera llei que es va declarar inconstitucional el 1981 per transferir les competències de la província a la Generalitat. A partir d'aquí comença el paper recentralitzador i matisador del Tribunal Constitucional en el que es comença a tancar el sistema. Ve a dir que hi ha d'haver organitzacions territorials que han de perviure per sempre. A més l'Estat té la competència per regular les bases jurídiques de les administracions públiques que acaben de tancar el sistema del tot. L'Estat s'apropia del reconeixement del TC per dictar les bases de llarg abast. És una opció política que ha optat per la màxima centralització. Si sumem la jurisprudència i la legislació bàsica tenim el sistema totalment tancat. Davant d'això només es pot inflacionar el sistema, creant nous nivells administratius, duplicant competències, i això és el que ha passat. El resultat ha estat duplicació i concurrència de competències. Què es pot fer davant d'això? Algú va pensar que es podia fer un nou Estatut. L'Estatut del 2005 plantejava una concepció federal del sistema d'organització territorial del règim local a Catalunya. Passa que l'Estatut resultant el 2006 no soluciona el problema, sinó que l'agreuja, i acaba sent un pas enrere respecte l'Estatut del 79. Perque interioritza com a bona la legislació bàsica que abans marcava el TC. Ara quina serà la jurisprudència? La que marca l'Estatut del 2006. Conclusió, en aquest àmbit, respecte l'organització territorial, la nostra autonomia no és real, si no hi ha potestat d'autorganització, l'autonomia no és real. Per tant, des d'una visió acadèmica no hi ha un altre horitzó positiu que no sigui la independència. Perque l'Estatut del 2006 ho fa? El del 2005 redueix a la mínima expressió les competències de l'Estat, pel que fa al règim jurídic i funcionament dels òrgans. L'article 160 remet que només hi ha regulació dels òrgans que no són bàsics, que siguin complementaris, i d'aquells òrgans que no tinguin la garantia constitucional. En el del 2005, en matèria d'hisenda es tenia la capacitat per regular tributs, al del 2006 "pot incloure-la". En règim electoral, el del 2005 donava competència compartida en el règim electoral municipal i exclusiva en la resta d'ens local, i el del 2006 es té competència en el que no estiguin compartida a nivell constitucional. En aquest marc és impossible una autèntica reforma de l'administració local. Per tant és bastant irònic l'actual llei de Govern locals per resguardar competències, no té cap mena de sentit perque ja no es disposa de competències, és més és més aviat una similitud de la llei de racionalització i sostenibilitat dels govern locals de l'Estat. Si el govern català actués amb mentalitat d'estat actuatoria amb una conflictivitat contínua. Estem totalment sotmesos al model actual. Davant la impossibilitat d'autorganització s'ha de plantejar la independència. El model d'organització territorial de la futura República Catalana s'ha d'anar construint tal i com s'està fent des de la sectorial. El model hauria de passar, en primer lloc perque no hi hagués inflació ni superposició de nivells administratius, per tant evitar duplicitat i concurrència de competències. Amb un sol nivell intermedi, supralocal, n'hi hauria prou, més d'un nivell fora innecessari. Els que no siguin necessaris han de ser àmbits geogràfics, sense necessitat d'òrgan de govern, en referència a les comarques. Les vegueries poden ser el model. Si han de tenir competències, el nivell intermedi ha de tenir certa potestat sobre el municipal i per tant ha de ser escollit amb elecció directa. I llavors, perquè no capacitat tributària? Aquests nivells intermitjos han de compartir serveis, recursos i competències de l'administració i que permeti la desconcentració i descentralització de la Generalitat.

Innovació del sector públic i govern obert

Paral·lelament, en la conferència per tractar sobre la innovació de sector públic i govern obert, es compta amb la presència d'en Marc Garriga, expert en govern obert i societat en xarxa, membre de la xarxa d'innovació pública. Amb l'ajuda d'un vídeo, exemplifica el que és un bon govern obert, aquells que reconeix la capacitat i la saviesa de la ciutadania, per això escolta i conversa per fer els serveis de l'administració, un servei que pot fer el propi ciutadà. Actualment, hi ha la visió que l'Administració Pública és un ens superior, que es creu superior, que dóna serveis als ciutadans que

reben de forma passiva i que cada quatre anys voten, és la visió tradicional. En canvi, el govern obert, és que estem tots al mateix nivell i tots fem el govern junts. Des del govern local ja fa molt de temps que se'n parla. Als EE.UU. ja fa temps que van començar a modernitzar l'administració, per exemple, quan Obama va arribar al govern el primer que va signar va ser un document per potenciar el govern obert en tres eixos: transparència, participació i col·laboració (que el ciutadà s'impliqui). Però no és fàcil de dur-ho a la pràctica i s'ha de definir al detall de que vol dir això. A dia d'avui, hi ha processos a l'administració pública en que s'ha obert un debat sobre el govern obert que encara no està tancat, però poc o molt es pot arribar a una definició de govern obert. És un ideal que es pot implementar tècnicament? Justament, ahir es va donar a conèixer la iniciativa de govern obert de l'Ajuntament de Barcelona GO-BCN, que encara no s'ha pogut mirar en precisió, però que considera molt positiu que es faci una clara aposta pel govern obert. Cal regenerar la política i la forma de governar. Es basa Base en tres eixos: transparència, participació i col·laboració i les dades obertes. Recalca que cap mitjà de comunicació se n'ha fet ressò de la notícia, més enllà de BTV. D'aquesta manera no s'arribarà al ciutadà, hem de formar molt millor als nostres periodistes en responsabilitat social. Hi ha d'altres administracions públiques de l'estat espanyol que estan fent projectes interessants. Saragossa ja fa temps que ho va fer, també a Extremadura que s'han posat d'acord en fer una llei de Govern obert, una bona llei. Hem de ser humils i ser capdavanters. Per exemple, a El Figaró, és un referent en democràcia participativa, on els propis ciutadans decideixen en que invertir els pressupostos municipals. És més la voluntat de voler-ho fer i la humilitat dels dirigents públics de dir que el qui ha de decidir és el propi ciutadà. En el procés nacional en que estem, què hem de fer per un Govern obert? Ara estem en una situació immillorable, si hem de crear un Estat des de zero fem-ho bé, comptant amb l'experiència que tenim podem fer una administració del segle XXI. Ell posa com exemple l'impuls del govern obert del que va ser lehendakari d'Euskadi, en Patxi López, en que afirmava que les persones, els ciutadans, no som tontos, som persones adultes, i les administracions públiques no et poden dir el que s'ha de fer, com a ciutadà tinc el dret de pensar el que vulgui però també una responsabilitat en l'administració pública. La política ja no és exclusiva dels partits polítics, ens hem d'obrir tots. Però no tots els ciutadans volen implicar-se. De les primeres mil persones, 900 no els interessa, només 100 els interessarà, 10 t'escoltaran i només 1 farà alguna aportació positiva. Això fa que hem de començar a pensar amb un ciutadà tipus Burt Simpson, que només es mouen quan hi ha un interès molt proper (necessito una escola per exemple). La majoria es mouen per motivacions properes o desmotivacions (no vull una presó). Hem de ser molt humils, parlar el llenguatge del ciutadà de peu i tenir paciència infinita, és un canvi de mentalitat que es farà llarg de temps. S'ha de tenir en compte un fet important. La política decep a nivell individual perquè no pot donar resposta a les peticions de tots els ciutadans a nivell individual, per exemple situar una presó que ha d'acabar en algun lloc. Hem de donar resposta a nivell col·lectiu. S'ha de fer molta pedagogia, per exemple explicar perquè s'han fet retallades, si fa falta repetir-ho mil vegades. La promesa de govern obert, com la portem a la pràctica? Doncs, primer, amb uns serveis públics centrats en el ciutadà i pensat amb el ciutadà, codissenyats. Segon, els ciutadans podem aportar coses interessants, a vegades en casos concrets com a experts. Tercer, transparència i retre comptes. Quart, ara ja toca, a Suècia fa 250 anys que tenen una llei de transparència en que un ciutadà pot preguntar a l'administració pública el que vulgui. Al Congrés s'acaba d'aprovar una mala llei que costarà de modificar, sempre es més fàcil fer-ne una de nova. La van aprovar PP, CiU i PNV, una llei molt nefasta. Cinquè, impuls de la innovació i millora dels processos interns de l'administració pública. La societat actual és immediatesa. La gent vol les coses ja. A nivell d'anècdota esmenta el cantant Bono de U2 que és un dels grans activistes a nivell mundial que diu que la principal malaltia del planeta és la corrupció i la millor vacuna la transparència. Hi han diferents tipus de transparència. Primer, hi ha una llei que m'obliga. Segon, no espero que la llei m'obligui, jo ja ho faig. I tercer, la transparència col·laborativa, poso a disposició les dades, l'excel, perquè els ciutadans mateixos puguin creuar dades i puguin fer d'avaluadors. Actualment, al Parlament s'ha obert el servei de l'Escó 136 i s'està fent un primer pas

tramitant la llei de Transparència. Sobre les dades obertes. Cal obrir les dades, els fulls de càlcul, perquè els ciutadans puguin disposar-ne en mitjans digitals i perquè puguin ser reutilitzades de forma automàtica. No només per retre comptes, sinó per exemple per fer negoci. Que serveixin per afavorir el desenvolupament econòmic i donar un millor servei al ciutadà, i si a sobrees reverteix en impostos millor que millor. El Govern d'Aragó és la millor referència en relació a les dades obertes. No ens mirem el melic i mirem que tenen els veïns millor que nosaltres. Sobre participació ciutadana, cal aprofitar que tenim la seu a Barcelona, és un bon referent. I si volem un govern obert, el primer que hem de fer és canviar la pròpia administració pública i treballar de forma diferent. A vegades ja s'està fent correctament, en alguns casos, però cal millorar globalment. Hi ha coses que no han de canviar, com la universalitat, l'equitat i donar servei a tothom, no només que sigui rendible. També deixar clar que govern obert no és govern electrònic. El govern electrònic es ser més eficient amb l'ús de les noves tecnologies, però no és govern obert. El govern obert és un canvi de mentalitat en els processos i la forma de ser amb noves tecnologies o sense elles. Posa l'exemple d'Elena Cady, un vídeo que parla de la forma que parlem: qui s'obre a la forma de parlar obert està demostrant que vol guanyar, és una cosa positiva, els que parlen de manera que no se l'entén no. Quan no obrim alguna cosa, el ciutadà pensa en negatiu que hi ha alguna cosa al darrera.

Què n'esperem del sector públic de la República Catalana?

En el tercer bloc, dedicat a reflexionar sobre què n'esperem del sector públic de la futura República Catalana, la primera visió és a càrrec del membre de la UGT en representació dels treballadors. En primer lloc assenyala, que la jornada que té lloc és un fòrum necessari, especialment en aquests moments de crisi i controvèrsia. En segon lloc, entrant en matèria, defensa que el que des de l'UGT s'espera de les administracions públiques per la República Catalana és el mateix que s'espera d'elles a hores d'ara, perquè els drets socials han d'estar abans amb república o sense, on un ciutadà de ple dret que pugui participar en la presa de decisions. Què esperem? Doncs que aquest canvi de model d'administracions públiques impliqui també un canvi de la societat. Primer, el que volen els seus ciutadans, és el que s'espera d'elles. Segon, el que colem com a ciutadans organitzats. I tercer, cal anar amb compte amb el que creiem que passarà, no podem generar frustracions, hem de ser acurats en les afirmacions, especialment si tens un ideal i hi vols arribar. S'ha d'entrar en planificar l'administració, veure com ens organitzem institucionalment. S'ha de definir un model d'organització, amb quins nivells de participació, de complicitat de la ciutadania, pluralitat, pluriculturalitat... s'haurà d'entrar també a definir quin model de serveis públics volem, si som ciutadans amb drets hem de definir el model de serveis. I si hi ha de ser un model serveis públics d'esquerres o de dretes. Hi ha diferents models de gestió, per tant primer sabem quin model volem i després com ho fem. Per tant, què s'ha de fer, com ho fem i quins nivells de participació. En el marc de la UE, l'administració arribarà al barri, a una ciutat? S'ha d'aplicar el model progressista d'esquerres de les persones per sobre de tot. S'ha de tractar amb els empleats públics, el servidor públic, un ciutadà al servei d'altres ciutadans, tenir aquesta visió, veure com estructurarem aquesta nova funció pública, cal recuperar els valors de lo públic. Hem de copiar les experiències que es fan bé. No sabem comunicar amb els nostres mitjans. Un govern obert que parteixi de l'equitat, amb uns serveis públics implicats amb aportacions i resultats.

La segona visió és la de l'empresa, l'encarregat d'exposar-la és en David Garrofer, secretari general de CECOT. A parer seu, tenim un compromís molt important amb el servei públic. El 42% del PIB està en el servei públic, afecta de molt a prop. Entre d'altres raons, la qualitat de les institucions cotitzen, a nivell internacional són els països que tenen una millor administració els que funcionen més bé. Des de CECOT s'ha participat al Fòrum d'Entitats per la reforma de l'administració en que com a empresaris van participar per millorar la qualitat de la democràcia. EL posicionament i enfoc

de l'empresari és pensar en el dia d'avui i que es pot fer ara, hi ha molt camp per córrer que no està esgotat. Es l'eix en que s'està treballant. No es proposen parlar de tant de lo públic sinó com a col·lectiu, ja que públic està lligat a la gestió pública i no té per que sempre ser així. Als empresaris els agradaria que les administracions públiques pensin en les majories. Normalment ens passa que es pensa en empresaris hom es refereix a les empreses de l'IBEX oblidant la majoria, les petites i mitjanes empreses. Primer cal començar pels petits, amb un règim senzill, transparent, començant per baix. Des de CECOT es va celebrar el Fòrum de la micro-empresa per fer això, començar per les petites. Per tant, un bon començament seria que en les reserves de les licitacions públiques es tinguin en compte les petites empreses. A la pràctica s'afavoreix la gran empresa, la petita no ha tingut l'oportunitat de presentar-s'hi, cal preveure les compres a les pimes. Els empresaris es queixen que costa molt vendre fora de Catalunya, en canvi és molt fàcil venir de fora i poder vendre. Competència sí, però no amb el lliri a la mà. Cal reciprocitat respecte a altres conductes i comportaments. Com veiem aquest nou Estat? El que volem es que funcioni més bé. El problema on el tenim? Intentin crear una empresa. Actualment, de 180 estem a la posició 140 i escaig en rànking en la creació d'empreses. Necessitem una administració pública més gran? Amb uns pocs millors recursos i més eficients es pot fer molt més. Què ens cal? Millorar l'eficiència, que es redueixin el numero de nivells administratius, cal lo just i suficient. Les administracions costa molt coordinar-les entre nivells administratius. Cal la reducció de nivells, falta cooperació i cal un servei obert de finestres úniques. Que necessitem? Una nova agenda, una gran complicitat polític-social, ningú s'hi atreueix, perque pot voler dir perdre unes eleccions. Cal fer un base 0, crear incentius als treballadors públics perque estiguin estimulats, formació i recursos. Als empresaris els agradaria una millor col·laboració pública-privada, els polítics només necessiten els empresaris per la foto un cop s'han signat els convenis i contractes. Però després no. Cal avançar en la creença que junts multipliquem. En resum, podem fer moltes coses ara, no cal esperar. No es podrà fer una llei sense fer un test abans, has fet un impacte econòmic? Has consultat els implicats? Hem de tenir l'esquema que els ciutadans som innocents per natura, això fa que les lleis girin com un mitjó. El govern francès crea el mediador de crèdit, si l'entitat financera no dóna crèdit es crea un arbitratge, mesura preventiva sensacional, les entitats de crèdit van en compte. Una reforma ben feta del sector públic té un efecte multiplicador.

La tercera de les visions és el tercer sector, per exposar-la pren la paraula l'Àngels Guiteras, presidenta de la Taula del Tercer Sector Social. Segons ella, la República Catalana ha de ser pròpiament republicana. Exercir el republicanisme cívic. L'exercici de la res publica com deia Aristòtil, oposar República a Monarquia, avui és insuficient. Això tenia lògica a l'època clàssica, tenia sentit al renaixement i en els segles XVII, XVIII, XIX i principis del XX. Avui dia, amb les monarquies parlamentaries i constitucionals hem d'anar més lluny. Ha de ser una república amb valors àmpliament compartits per una ciutadania activa que desenvolupa la seva dimensió social i el seu compromís social i amb la *polis*. L'enfortiment de la societat civil i el paper del govern de la república com motor de la responsabilitat pública de tots els ciutadans passa per generar xarxes amb responsabilitat compartida, per generar projectes comuns, així el tercer sector podrà exercir el que li és propi: canalitzar el compromís cívic dels ciutadans a través del voluntariat i l'ajuda mútua, i el compromís social en general. Si entenem el sector públic com a govern i administració, voldria un govern capdavanter de la nova governança democràtica, es a dir, un govern que no només té competències, sinó també incumbències. Es a dir, fa seu tot allò que preocupa a la ciutadania i busca, a través de la cooperació pública i privada, el compromís ciutadà, o bé a través de la demanda i reivindicació raonable cap altres nivells de govern competencials, els instruments per fer front als desafiaments de la ciutadania. Un govern que com a govern representatiu de tota la ciutadania, construeix l'interès general a partir de les estratègies, els plans, els projectes, i les normatives del país, articulant, i donant complementarietat i sinergia, al conjunt d'interessos legítims dels diferents actors i sectors de la ciutadania implicats en aquests. El govern no només ha de

gestionar amb qualitat i eficiència els recursos públics, sinó que assumeix a fons la gestió relacional o de xarxes, i gestiona els recursos públics en cooperació amb els de la iniciativa privada i ciutadana per ampliar els nivells de cobertura i millorar el seu impacte social, i la participació ciutadana, el diàleg, la transparència i la rendició de comptes es constitueixen com a objectius essencials per la qualitat democràtica i per garantir que la gestió de les interdependències entre els actors i l'administració – la gestió de xarxes- sigui un dels elements claus d'una nova governança democràtica. Un govern que es basa en una administració inclusiva que genera confiança i seguretat en la dinàmica social; per tant no cap mena de competència ni contradicció entre el sector públic i el sector privat, tampoc l'administració ni com una empresa ni com una entitat social. L'administració ha de ser una institució democràtica que vetlli pel bon funcionament de les empreses i de les entitats. La seva tasca prioritària no és produir o gestionar directament serveis, sinó generar una normativa i unes regles del joc basades en l'objectivitat, l'equitat, la transparència i el control democràtic, que permetin generar dinamisme social; essent aquesta activitat de l'administració la que més incideix en el desenvolupament econòmic i social. Una república amb valors àmpliament compartits per la ciutadania. Republicanisme, humanisme cívic, participació ciutadana i compromís públic. Enfortiment de la societat civil i paper del govern republicà com motor de la responsabilitat pública de tots els ciutadans, que això no passa per generar consorcis amb personal públic si no per generar xarxes amb responsabilitat compartida per generar projectes comuns. L'administració garanteix la responsabilitat pública dels fons públics esmerçats en programes i projectes. La contractació externa de serveis públics significa identificar al màxim els seus objectius, garantir el bon ús dels mateixos, i avaluar el seu impacte. És a dir, posar en valor allò que és públic, és a dir, el que és de tots i totes. I posar en valor el tercer sector social. Valorar l'impacte de les seves accions donat que per la seva finalitat i estructura no-lucrativa, pot incorporar voluntariat i obtenir fons privats procedents de la solidaritat ciutadana per poder desenvolupar millor la seva acció social. El tercer sector és un sector que combina tres funcions socials importantíssimes. Primer, la prestació de serveis a les persones, principalment les més vulnerables. Segon, la defensa dels drets socials de les persones i els col·lectius a qui representem i amb qui treballem. I tercer, la participació i el compromís de la ciutadania en els afers col·lectius per mitjà de l'associacionisme i el voluntariat. Com a prestador i gestor de serveis, el tercer sector social no distribueix els seus guanys, sinó que els reinverteix en nous i millors serveis a la població. És a dir, mentre que altres sectors reinverteixen de promig un 40 % dels guanys, el tercer sector ho fa amb el 100 %. En una gestió en xarxa el paper de l'administració encara és més rellevant, ja que més enllà de garantir el bon ús dels fons públics esmerçats en els projectes en xarxa, ha de jugar un paper de garant de l'objectivitat i l'equitat en la col·laboració pública i privada, així com crear els espais d'intermediació per gestionar els conflictes que es puguin plantejar. En una Catalunya republicana hi hauria un sector públic fortament descentralitzat, amb uns ajuntaments forts, amb amplies competències i responsabilitats per poder exercir de govern de proximitat. El paper de les entitats socials en aliança amb les administracions locals serà clau en el futur. En conclusió, un govern i una administració més forts, i amb més qualitat democràtica per exercir la responsabilitat pública d'uns serveis que cada cop tenen que garantir més un sector privat sempre que aquest sigui divers i plural, que no hi hagin monopolis ni oligopolis (empreses que s'ajunten) que subordinin les demandes dels ciutadans i el paper de l'administració pública als seus interessos mercantils o al seu lucre. Aquest és el model de l'administració i de govern que vull per el meu país. A l'igual que Catalunya és un petit país però que el vull fort i líder, el govern i l'administració d'aquest país, no tenen per que estar sobredimensionades per exercir un lideratge social.

I per completar la darrera de les visions, pren la paraula en Jordi Porta, president de la Fundació Enciclopèdia Catalana. Per ell, és important la part de la societat civil catalana. Catalunya ha tingut una societat civil molt activa pel motiu de tenir una estat aliè als seus interessos, culturalment no cal dir-ho. Això ha generat molta iniciativa privada. Al recuperar la Generalitat es va reduir la iniciativa

per cobrir serveis de tipus cultural i social. La societat civil abans era una potència i ara sembla una cua de persones cap a demanar una subvenció. Quina ha de ser la relació entre administració pública, iniciativa privada i tercer sector? Sovint la iniciativa privada està més propera a la ciutadania per donar resposta que l'administració, però perquè les iniciatives es puguin mantenir es necessita el suport de l'administració. Per exemple, en el cas dels mitjans de transmissió de la cultura condicionen els continguts, via digital, però com ho fas rendible? Si és un servei públic ha de tenir un suport de l'administració pública. La relació entre primer sector, segon i tercer sector estan canviant constantment. L'administració pública li toca una sèrie de qüestions, com ara salut, educació habitatge... però hauria d'intentar que les iniciatives de la societat civil poguessin funcionar, per exemple amb mesures de caràcter fiscal. Els capitals donats a fundacions haurien de tenir desgravacions molt més importants de les que tenen. Si Catalunya arribar a tenir un estat republicà, s'haurà de tornar a una dinàmica amb un tipus de relació per les necessitats socials i culturals de la gent. Ara està de moda criticar els polítics i la política, amb això s'hauria d'anar al tanto, si els polítics no ho fan bé, s'ha de fer que ho facin bé, no substituir-los per la societat civil. S'ha de fer país governant, la societat civil és un complement de la vida de la societat.

Cloenda

Per tancar la jornada pren la paraula en Cesc Iglésies, vicesecretari general d'Acció Política d'Esquerra Republicana. El primer missatge que llança és per encoratjar per fer un nou país i pensar per fer-lo millor, un repte que és gegantí. El més difícil de tot no és pensar si és encertat sinó escapar-se de les velles idees. El repte és gegantí i demana que entre tots ens ajudem, entre tots tenim l'obligació d'aportar el nostre granet de sorra. La jornada duta a terme sobre les administracions públiques, és una de les cinc grans jornades sobre el nou país que volem que s'han organitzat. Esquerra Republicana vol renovar la socialdemocràcia, les claus estan en els valors republicans, bé comú, responsabilitat i ciutadania lliure. Allò públic que sigui més eficient i més innovador.

Francesc Sànchez
Tècnic de polítiques sectorials
acciopolitica@esquerra.org